

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-156/19-T

Název	Základní škola, Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28, příspěvková organizace
Sídlo	Na Vizině 1034/28, 710 00 Ostrava-Slezská Ostrava
E-mail	skola@zsvizina.com
IČ	71172050
Identifikátor	650061284
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iveta Grocholová
Zřizovatel	Moravskoslezský kraj
Místo inspekční činnosti	Na Vizině 1034/28, 710 00 Ostrava-Slezská Ostrava
Termín inspekční činnosti	15. 5. 2019 – 17. 5. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy.

Inspekční činnost podle § 174 odst. 6 školského zákona.

Charakteristika

Základní škola Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28, příspěvková organizace (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. K termínu inspekční činnosti školu navštěvovalo 165 žáků, z toho 114 žáků se vzdělávalo v šesti třídách základní školy, devět žáků bylo vzděláváno ve dvou třídách základní školy speciální pro žáky se středně těžkým mentálním postižením. Ve čtyřech speciálních třídách pro žáky s lehkým mentálním postižením bylo vzděláváno 42 žáků. Základní škola evidovala celkem 72 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Školní družina poskytovala zájmové vzdělávání v jednom oddělení 28 žákům. Školu navštěvují žáci Dětského domova Vizina, který se školou sousedí. Ve škole se vzdělávají především žáci ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy vykonává funkci od roku 2013, část svých kompetencí delegovala na zástupkyni ředitelky, která se v období od minulé inspekční činnosti vykonané v lednu 2018 podílela na postupném zlepšování činnosti školy. Při řízení vedoucí pracovníci uplatňují své dřívější pracovní zkušenosti a společně formulují koncepční záměry základní školy, které se částečně daří realizovat a naplňovat. Nově nastavená kontrolní a hospitační činnost v celé škole, která je nyní pravidelně vykonávána a vyhodnocována vedením školy, pozitivně ovlivňuje výchovně vzdělávací proces. Od minulé inspekční činnosti, při které byla také zaznamenána nevhodná komunikace mezi zaměstnanci školy, došlo na základě opatření vedení školy k značnému zklidnění napjatých vztahů. Nevhodná komunikace již nebyla zaznamenána.

Materiálně technické zázemí školy umožňuje realizaci školních vzdělávacích programů. Třídy školy jsou vybaveny učebními pomůckami a ICT technologiemi na standardní úrovni. Školní družina využívá vlastní prostory, které jsou vhodně upraveny pro zájmové aktivity.

Pedagogický sbor základní školy je složený z 24 pedagogických pracovníků, z nichž jsou dva bez odborné kvalifikace. Ve škole funguje spolupráce jak předmětových komisí, tak metodických sdružení. Učitelé se nejčastěji zúčastňovali školení zaměřených na čtenářskou gramotnost, společné vzdělávání, etickou výchovu, osobnostní rozvoj učitele a klima školy. Z hospitační činnosti byl patrný částečný kvalitativní posun ve využití poznatků z dalšího vzdělávání ve výuce.

Poradenské služby škola zajišťuje prostřednictvím výchovného poradce, školního metodika prevence a školního speciálního pedagoga. Ve spolupráci s třídními učiteli eviduje žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a společně realizují podpůrná opatření doporučená školskými poradenskými pracovišti. Školní metodik prevence pracuje s třídními kolektivy a žáky s výchovnými problémy. Funkční spolupráce výchovného poradce i školního metodika prevence s vedením školy je důsledkem personální výměny na pozici výchovného poradce. Škola nastavila nový systém řešení absence, kdy měsíčně jednotliví třídní učitelé předávají přehled výchovnému poradci a ten ji vyhodnocuje. Škola přijímá opatření k jejímu snížení. Škola realizuje systém jednotného postupu učitelů při jednání se zákonnými zástupci žáků. Přesto je komunikace s některými zákonnými zástupci žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí obtížná a stávající systém spolupráce nevede k omezení kázeňských prohrůšků žáků.

Vzhledem ke zjištění při minulé inspekční činnosti nabízí škola žákům o přestávkách různé pohybové aktivity k relaxaci. Všem žákům je zajištěn volný pohyb po škole, tak aby se mohli účastnit např. konzultací s výchovným poradcem, případně s vedením školy. Nebyl zaznamenán výskyt negativních projevů (např. kouření).

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hodnocených hodinách byla výuka směřována ke konkrétním a praktickým znalostem. Žáci byli aktivní, měli možnost vyjádřit své názory, obsah učiva byl propojován s reálnými situacemi běžného života. Pracovní klima ve většině hospitovaných hodin podporovalo otevřenou komunikaci mezi pedagogy a žáky. Učitelé většinou zařazovali frontální výuku, kterou doplňovali skupinovou prací, výkladem, vysvětlováním a kladením zjišťovacích otázek. Na žáky byly kladeny přiměřené požadavky, které korespondovaly s výstupy školních vzdělávacích programů. Většinou jim byl poskytován dostatečný prostor pro uplatnění samostatné práce. Žáci prokazovali nižší úroveň vědomostí a dovedností, ale aktivně se zapojovali do výuky. Spolupráce učitelů s asistenty pedagoga byla převážně efektivní. Učitelé a asistenti pedagoga nejčastěji využívali individuální přístup k žákům. Stále v nízké míře se však zaměřovali na nové formy a metody výuky, např. kritické myšlení, problémové metody či kooperativní výuku.

Oproti minulé inspekční činnosti bylo zaznamenáno výrazné zlepšení ve vedení hodin anglického jazyka. Hodiny byly dobře organizačně zvládnuty, žáci aktivně plnili pokyny pedagogického pracovníka. Velkým přínosem byla jazyková vybavenost daného učitele s praxí v zahraničí.

Hodiny českého jazyka, matematiky a fyziky měly dynamický ráz a žáci se zaujetím pracovali. Učitelé byli spíše průvodci a efektivně žáky podporovali při čtení s porozuměním. Žáci pracovali samostatně i ve skupinách, následně svou práci vyhodnotili. Během výuky byla využita vhodná diferenciací učiva. Vyučování bylo názorné a umožňovalo pochopení učiva a jeho praktickou aplikaci všem žákům. Výuka fyziky korespondovala se skutečným životem, pro její větší názornost byla vhodně využita počítačová technika.

Vzdělávání v některých hodinách tělesné výchovy působilo nesehraně, žáci nereagovali na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci. Někteří žáci neměli vhodné oblečení a obutí pro tělovýchovné aktivity a také nedostatečně dodržovali pravidla pohybových her. Rovněž hospitovanou výuku zeměpisu lze hodnotit jako podprůměrnou. Převažovala frontální výuka s kladením otázek. V druhé půlce hodiny žáci pracovali s nástěnnou mapou, do činnosti však nebyli zapojeni všichni žáci, což snižovalo efektivitu dané metody. Také vzdělávání v předmětech dějepis a matematika působilo nepřipraveně. Frontální způsob výuky vedl k monotónnosti, malé dynamice a v důsledku ke snížení pozornosti a zájmu žáků. Při kontrole plnění zadaných úkolů scházelo poskytnutí zpětné vazby žákům. V závěru hodin chybělo jakékoliv zhodnocení či sebehodnocení žáků. V době výuky byla třída nedostatečně osvětlena, žáci měli problém se čtením pracovního listu.

Vzdělávání ve speciálních třídách navazovalo na vlastní zkušenosti žáků, stanovené úkoly respektovaly jejich individuální schopnosti. Učitelky vhodně uplatňovaly prožitkové učení a při všech vzdělávacích činnostech využívaly podnětný didaktický materiál. Žákům dávaly stručné, jednoduché pokyny, poskytovaly jim okamžitou zpětnou vazbu, která přispívala k posílení jejich sebedůvěry. Usilovaly o uspokojení jejich potřeb, uplatňovaly vůči nim laskavý, klidný a důsledný přístup. Ve třídách bylo příznivé sociální klima. Realizované vzdělávací činnosti promyšleně a nápaditě motivovaly žáky k zájmu o výuku a vedly k naplňování vzdělávacích cílů. V matematice si žáci prostřednictvím didaktických her

a manipulačních činností osvojovali základní matematické operace a příslušné matematické pojmy. Vhodně zařazené pohybové chvílky vedly k procvičení učiva a zároveň k odreagování žáků. Při individuální práci každý žák využíval vlastní didaktickou pomůcku, vhodně bylo využito interaktivního programu zaměřeného na rozvoj matematických schopností. V tělesné výchově byla rozvíjena pohyblivost a obratnost žáků, k jejich fyzickému rozvoji přispívaly podpůrné terapie. Výuka byla diferencovaná na základě možností jednotlivých žáků. Účelná kooperace učitelek s asistenty pedagoga pozitivně ovlivňovala průběh výuky a možnost individuálního přístupu k žákům.

Při vzdělávání žáků ve školní družině byly vhodně zařazeny odpočinkové a zájmové činnosti s cílem poskytnout žákům nejen prostor pro relaxaci, ale rovněž je vést ke správnému využití volného času. Žáci si volili aktivity podle vlastního zájmu a momentálních potřeb nebo se zapojovali do výtvarných činností. K dispozici měli dostatečné množství her a hraček. Vychovatelka jim poskytovala příležitosti k seberealizaci, přihlížela k jejich možnostem a schopnostem.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Škola poskytuje neprospívajícím žákům možnost doučování, přesto v minulém školním roce desetina žáků neprospěla. Systém podpory neprospívajícím žákům se jeví jako účinnější vzhledem k úspěšnosti žáků ve školním roce 2016/2017, kdy neprospěla pětina z nich. Výsledky vzdělávání odpovídají jednotlivým individuálním předpokladům žáků. Po ukončení základního vzdělávání se většina žáků vzdělává na středních školách v nematuritních oborech.

V loňském školním roce 2017/2018 bylo evidováno u menší skupiny žáků (u 15 %) neomluvená absence. Škole se daří vysokou neomluvenou i omluvenou absenci žáků snížit, což je i důsledkem širší spolupráce např. s Orgánem sociálně právní ochrany dětí. Opatření přijímaná školou vzhledem k absenci žáků se jeví oproti minulé inspekční činnosti jako částečně účinná, vzhledem k nově nastavenému systému mezi třídními učiteli a výchovným poradcem.

Škola ověřuje znalosti žáků prostřednictvím interního testování a rovněž se zapojila do externího zjišťování. Výsledky testování anglického jazyka v roce 2018/2019 byly hodnoceny jako slabé. Testování a následné výsledky z roku 2016/2017 v předmětech český jazyk byly průměrné a angličtiny byly rovněž slabé. Vzhledem k tomu, že někteří žáci pocházejí ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí, se míra úspěšnosti u těchto žáků významně neposunuje. Škole se zatím účinněji nedaří tyto žáky motivovat ke vzdělávání.

Pedagogové získávají a vyhodnocují výsledky vzdělávání všech žáků a sledují jejich vzdělávací pokroky. Zákonným zástupcům škola poskytuje průběžné informace o výsledcích vzdělávání, zveřejňuje aktuality týkající se její činnosti. Škola se snaží vytvářet prostředí pro zapojení žáků do individuálních a týmových soutěží (recitační, sportovní) podporujících jejich zájem i nadání. Dosahované výsledky jsou pravidelně vyhodnocovány a oceňovány.

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu ovlivňují partnerské vztahy. Škola k podpoře kompetencí žáků a k rozšíření vzdělávací nabídky spolupracuje s obecní knihovnou, organizací BESIP, Ostravskou univerzitou, Národním institutem dalšího vzdělávání, Věžeňskou službou ČR či obecními spolky. Ředitel dětského domova vzájemnou komunikaci a spolupráci se školou hodnotí jako efektivní a bezproblémovou. Zřizovatel se podílí především na zlepšování materiálních podmínek školy.

Prevence rizikového chování je realizována prostřednictvím pravidelných vzdělávacích akcí (např. alkoholismus, protidrogová prevence, šikana, kyberšikana, bezpečnost, vztahy ve třídě). Prevenci doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů. Škola zavedla zájmové kroužky. Činnost těchto zájmových útvarů svědčí o zkvalitnění práce školy v zájmové oblasti ve srovnání s minulým školním rokem.

Ve škole působí školní parlament složený ze zástupců žáků jednotlivých ročníků, který pod vedením pedagogů pomáhá při realizaci školních akcí a podílí se rovněž na chodu školy svými náměty, které ředitelka školy zohledňuje. Během inspekční činnosti byly uskutečněny pohovory s žáky druhého stupně základní školy, kteří byli dotazováni na nevhodné chování pedagogů vůči žákům, na které žáci poukazovali během minulé inspekční činnosti. Nebylo upozorněno na žádné nevhodné chování, žáci jsou nyní ve škole spokojeni. Bylo nimi rovněž kladně hodnoceno umožnění volného pohybu mezi jednotlivými patry budovy.

Školní vzdělávací program školní družiny je realizován formou pravidelných, průběžných a příležitostných činností. Vychovatelka se snaží o vybudování nebo posílení motivace žáků k účelným volnočasovým aktivitám.

Závěry

Vývoj školy

- Od poslední inspekční činnosti v roce 2018 došlo k přijetí vyučujícího anglického jazyka, školního poradenského pracoviště i k značnému zklidnění interpersonálních vztahů.

Silné stránky

- Vzdělávání ve speciálních třídách korespondovalo s praktickým životem a vedlo k individuálnímu rozvoji žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Využívání standardních vzdělávacích postupů bez aplikace inovativních metod a forem práce při vzdělávání nevede k aktivizaci žáků základní školy.
- Nedostatečné uplatňování různých forem sebehodnocení, vzájemného hodnocení a společného závěrečného zhodnocení výuky nedostatečně podporuje další motivaci žáků k učení.
- Vysoká omluvená i neomluvená absence žáků.
- Přetrvávající nízká míra úspěšnosti a motivace žáků ze sociálně znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Zaměřit další vzdělávání učitelů školy na aktivizující formy a metody výuky, např. kooperativní učení, týmovou a skupinovou práci, prožitkové učení, kritické myšlení nebo projektové vyučování a formativní hodnocení.

- Promyslet časové rozvržení hodin se zřetelem k jejich závěrečnému shrnutí a zhodnocení.
- Pokračovat v přijímání účinnějších opatření směrem ke snížení absence žáků.
- Motivovat žáky ke vzdělávání, a tím posouvat míru jejich úspěšnosti ve škole vzhledem k jejich uplatnění v budoucím životě.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 21 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy Ostrava-Slezská Ostrava, Na Vizině 28, příspěvková organizace, ze dne 22. 9. 2016
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 14. 5. 2019 (informativní)
3. Vyjádření k inspekční zprávě čj. ČŠIT-145/18-T ze dne 27. 4. 2018 (přijetí opatření ředitelkou školy)
4. Jmenovací dekret do funkce ředitele školy s účinností od 1. 8. 2013
5. Školní vzdělávací program s platností od 1. 9. 2017
6. Školní vzdělávací program pro vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením s platností od 1. 9. 2017
7. Školní vzdělávací program školní družiny s platností od 1. 9. 2017
8. Školní řád základní školy s platností od 1. 9. 2017
9. Vnitřní řád školní družiny s platností od 30. 8. 2013
10. Třídní knihy základní školy a školní družiny vedené ve školním roce 2018/2019
11. Organizace školy 2018/2019 (mj. organizační řád včetně organizačního schématu, další vzdělávání pedagogických pracovníků, kontrolní a hospitační činnost, organizace výuky, dohledy, rozvrh hodin, roční plány práce, koncepční záměry)
12. Školní matrika základní školy a školní družiny vedená ve školním roce 2018/2019
13. Preventivní program školy pro školní rok 2018/2019
14. Kopie dokladů o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy a certifikáty dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
15. Souhrnná dokumentace vedená ve školním roce 2017/2018 k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami
16. Zpráva o činnosti a plnění úkolů příspěvkové organizace za rok 2018 březen 2019
17. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vedená k termínu inspekční činnosti

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Daniel Jakubek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Daniel Jakubek v. r.

Mgr. Irena Křiváková, školní inspektorka

Mgr. Irena Křiváková v. r.

Mgr. Dana Hýlová, školní inspektorka

Mgr. Dana Hýlová v. r.

Ing. Lada Bednářová, kontrolní pracovnice

Ing. Lada Bednářová v. r.

PaedDr. Jarmila Horová, odborník pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

PaedDr. Jarmila Horová v. r.

Bc. Stanislav Daniel, odborník na sociálně vyloučené lokality

Bc. Stanislav Daniel v. r.

V Ostravě 28. 5. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Iveta Grocholová, ředitelka školy

Mgr. Iveta Grocholová v. r.

V Ostravě 7. 6. 2019